

Diakoniabarometri 2016

Kirkon diakonian päivät 23.9.2016

DTS
Diakonian
tutkimuksen seura

**KIRKON
DIAKONIA**
Oikeus ihmisarvoiseen
elämään

dti

Diakoniabarometri 2016

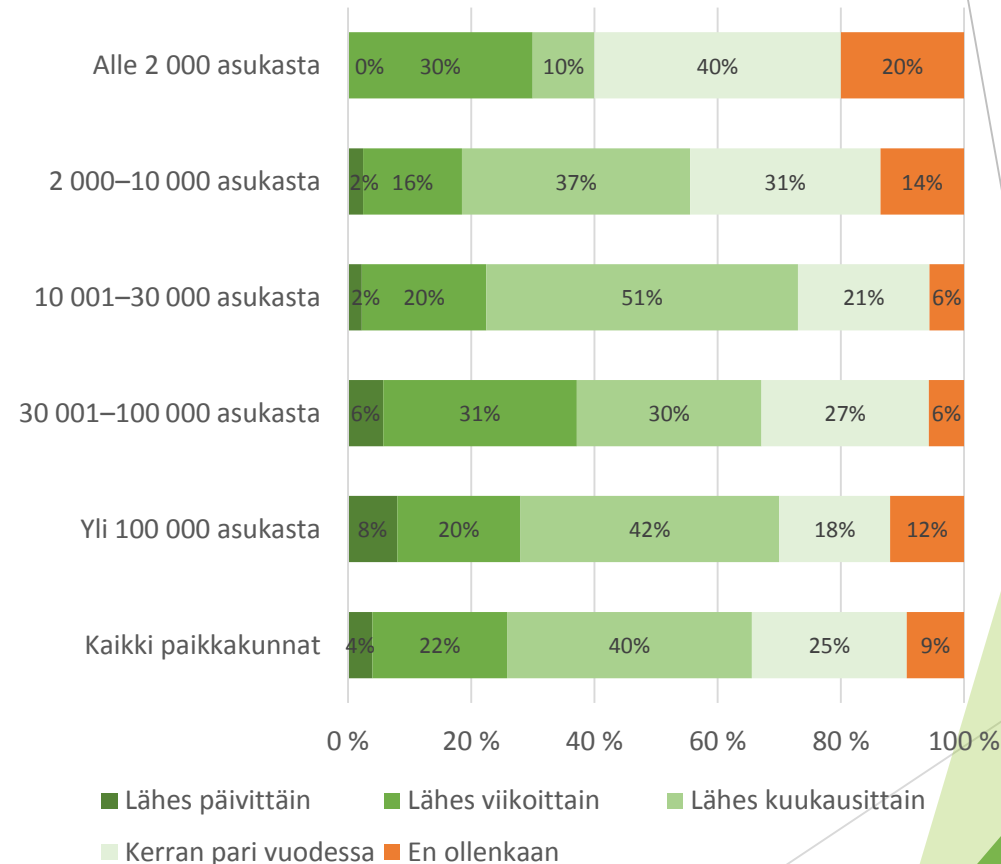
- ▶ Toteuttajatahot ovat Diakonian tutkimuksen seura, Diakoniatyöntekijöiden Liitto sekä Kirkon diakonia ja sielunhoito
- ▶ Vastaajia 303, joista
 - ▶ diakoniatyöntekijöitä 287
 - ▶ diakonian teologeja 4
 - ▶ ilman pätevöittävää koulutusta 8
 - ▶ Neljä vastaajaa ei kertonut koulutustaastaansa.
- ▶ 21% ammattikunnasta (1 353 diakoniatyöntekijää). Erinomainen vastaavuus ammattikunnan rakenteen kanssa esim. ikärakenne, työkokemus
- ▶ Porvoon hiippakunnan diakoniatyöntekijät olivat ahkerimpia vastaajia

Raportti saatavilla maksutta verkosta - helppo hyödyntää yhteistyöverkostoissa

- ▶ Diakoniabarometri 2016 on julkaistu Kirkon tutkimuskeskuksen verkkojulkaisuna nro 45. Lyhytosoite sakasti.evl.fi/verkkojulkaisu45
- ▶ Raportin esipuhe, tulosten tiivistelmä ja johtopäätökset ovat sekä suomeksi että på svenska, tulosluvut suomeksi
- ▶ Raportista otettiin 1 000 kpl painos, joka jaettiin täällä Kirkon diakonian päivien osallistujille. Loput jaetaan myöhemmin tärkeille verkostoille (piispat, kirkolliskokous, kirkkohallituksen työryhmiä, dtl hallinto ym.) sekä ammattikirjastoille (DIAK & muutamat yliopistot)
- ▶ Verkkojulkaisuna julkaistiin myös englanninkielinen lyhyt katsaus keskeisiin tuloksiin. sakasti.evl.fi/verkkojulkaisu46

1. Ylisukupolvinen ja kasautuva huonosuaisuus näkyy diakoniatyössä, s.31

- ▶ Diakoniatyöntekijät kohtaavat 35-kohtaisen luettelon kaikkiin huonosuaisuuden osa-alueisiin liittyviä ihmisiä. (kuviot s. 26 ja 32)
- ▶ Tyypillisimmin sairaita, köyhiä, pitkäaikaistyöttömiä, nälkäisiä, yksinäisiä ja ylivelkaantuneita
- ▶ 72% diakoniatyöntekijöistä tapaa kuukausittain tai useammin henkilöitä, joihin sopii yli 5 huonosuaisuuslistan määritelmää
- ▶ ”... on luovuttanut, ei enää jaksaa koettaa saada elämänsä paremmalle tolalle”:

2. Sosiaalijärjestelmämme ei saa edellyttää tervettä ja toimintakykyistä avun hakijaa s.26 ja 32

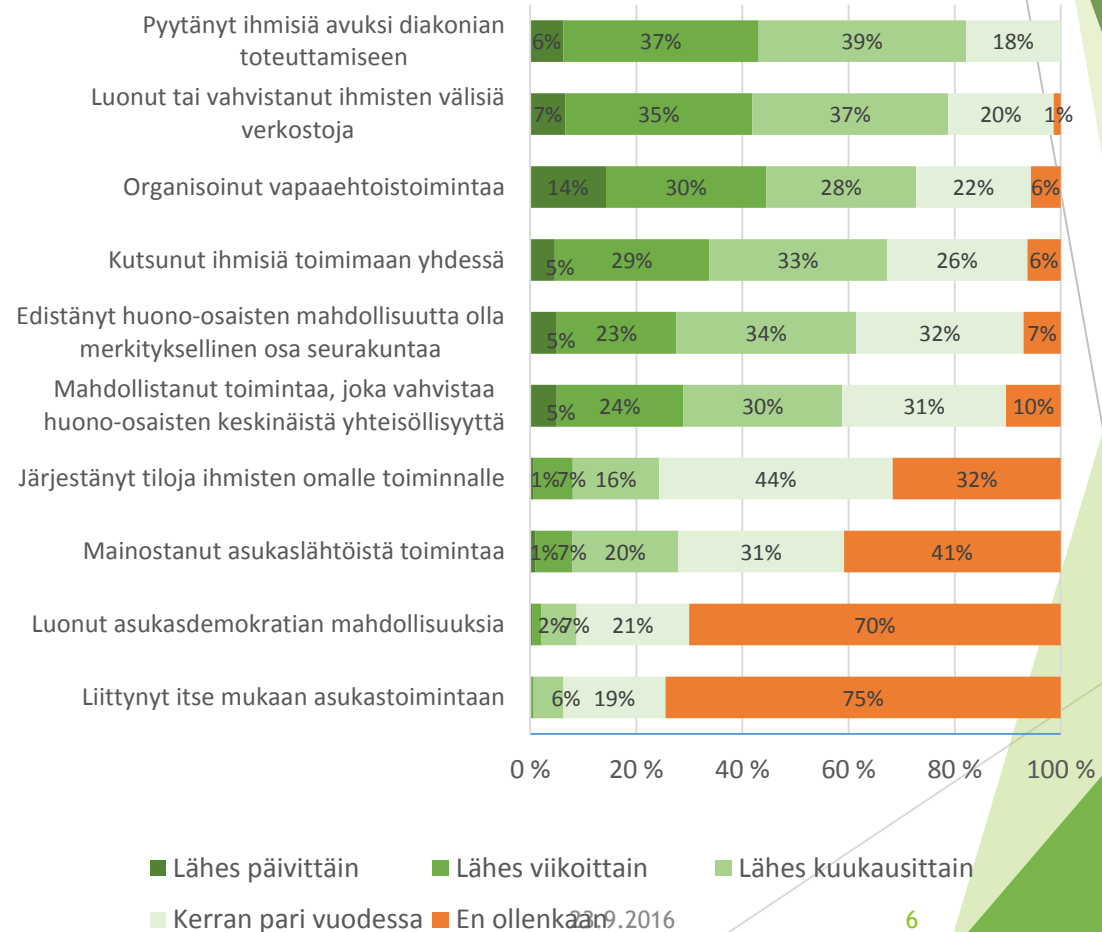
Kuukausittain diakoniatyöntekijöistä

- ▶ 74% kohtaa neurologisesti oireilevia / oppimis- tai muistihäiriöisiä
- ▶ 68% henkilöitä, jotka siirtävät sairauden hoitoa varattomuuden vuoksi
- ▶ 45% henkilöitä, jotka eivät kykene hakemaan sosiaalietuuksia
- ▶ 42% henkilöitä, jotka eivät ole yrityksistään huolimatta saaneet tarvitsemaansa apua

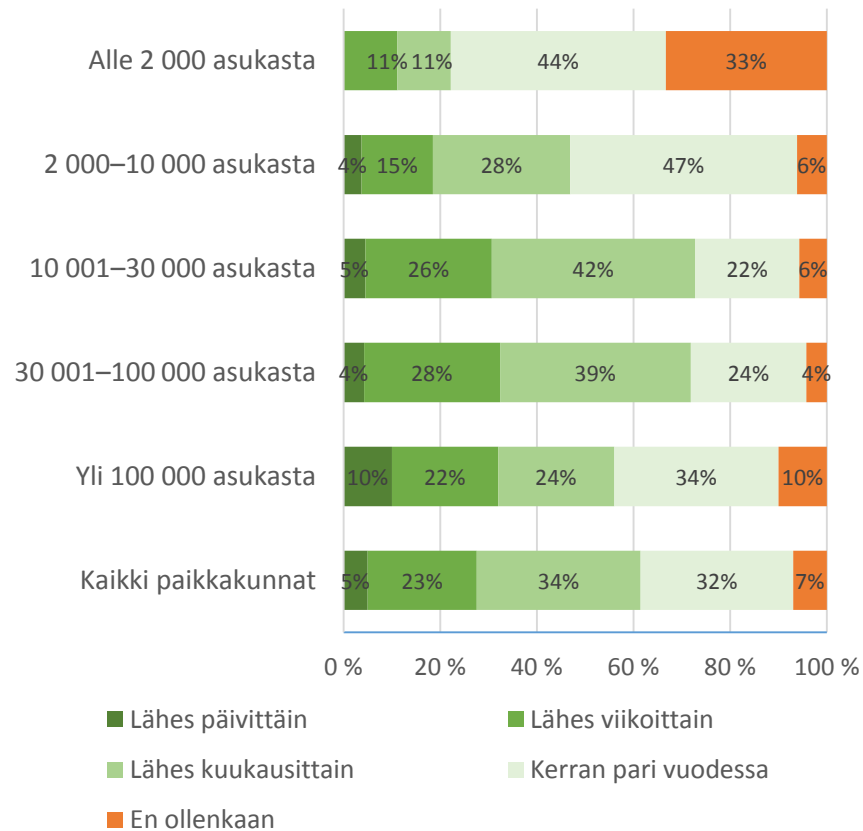
- ▶ Apua on vaikea saada, ellei osaa argumentoida tarvettaan oikein
- ▶ Tarvitaan palveluneuvojia - ovatkohan järjestelmät hieman turhan hankalia?
- ▶ Miten sairas ja elämänhaasteiden uuvuttama saisi tarvitsemansa avun?
- ▶ Entä henkilö, jonka on vaikea toimia hakemusviidakossa?
- ▶ Kokemusasiantuntijat hakuprosessien kehittäjiksi!

3. ”Uudet ideat” saattavat olla jo arkipäivää jopa oman yhteisön työtovereille, s.39

- ▶ Yhteisötyö, asukastyö, kansalaistoiminta ja yhteistyö, monta sävyä
- ▶ Seurakuntalaisuus toteutuu diakoniassa
 - ▶ Diakoniaa toteutetaan yhdessä
 - ▶ Luodaan ja vahvistetaan ihmisten välisiä verkostoja (ollaan jo tultu kauemmas ”työntekijäkeskeisyydestä”)
 - ▶ On avattu tilat ja ovet

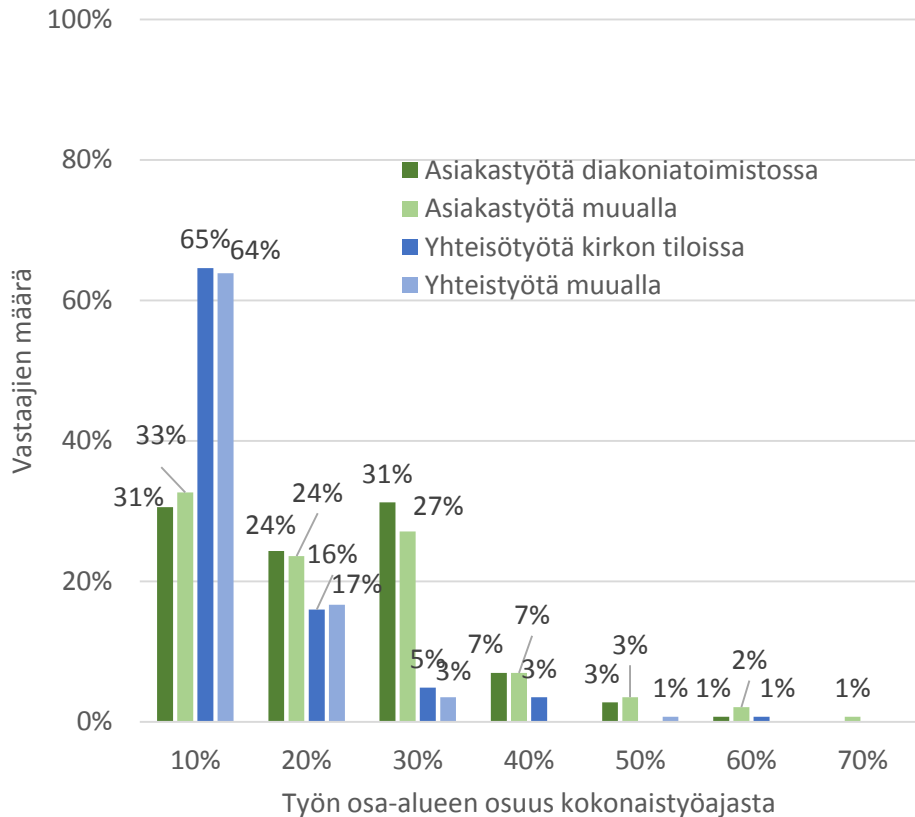

4. Osallisuuden yhteisö ja kohtaamisen kirkko edellyttävät toteutuakseen diakonista otetta, s.41

- ▶ ”Olen edistänyt huono-osaisten mahdollisuutta olla merkityksellinen osa seurakuntaa..”
- ▶ Jos reilu 60 % diakoniatyöntekijöistä toimii näin kuukausittain, työtä tavoitteeseen pääsemisessä näyttää vielä olevan
- ▶ Tilanne pienemmillä paikkakunnilla hieman parempi - miksi? (ei tarvetta vai ei tehdä?)
- ▶ Yksi diakonian ytimistä - ollaan tärkeän työn äärellä.

5. Tarvitaan monipuolista diakoniatietoa sekä taustoittavia tilastoanalyysseja s.45

- ▶ Joskus pelkän ns. asiakastyön tilastojen perusteella on päätelty koko diakoniatyön sisältöä
- ▶ Asiakastyön osuus on korkeintaan noin puolet koko työajasta suurimmalla osalla diakoniatyöntekijöistä, osalla jopa vain n. 20 %.
- ▶ On jo ”jalkauduttu”
- ▶ Tarvitaan runsaasti tietoa työn eri osa-alueiden sisällöstä ja määrästä, jotta kuva diakoniasta pysyy ajankohtaisena

6. Kohtaamisten järjestäminen on seurakunnan mahdollisuus muuttaa suomalaista elämää, s.59

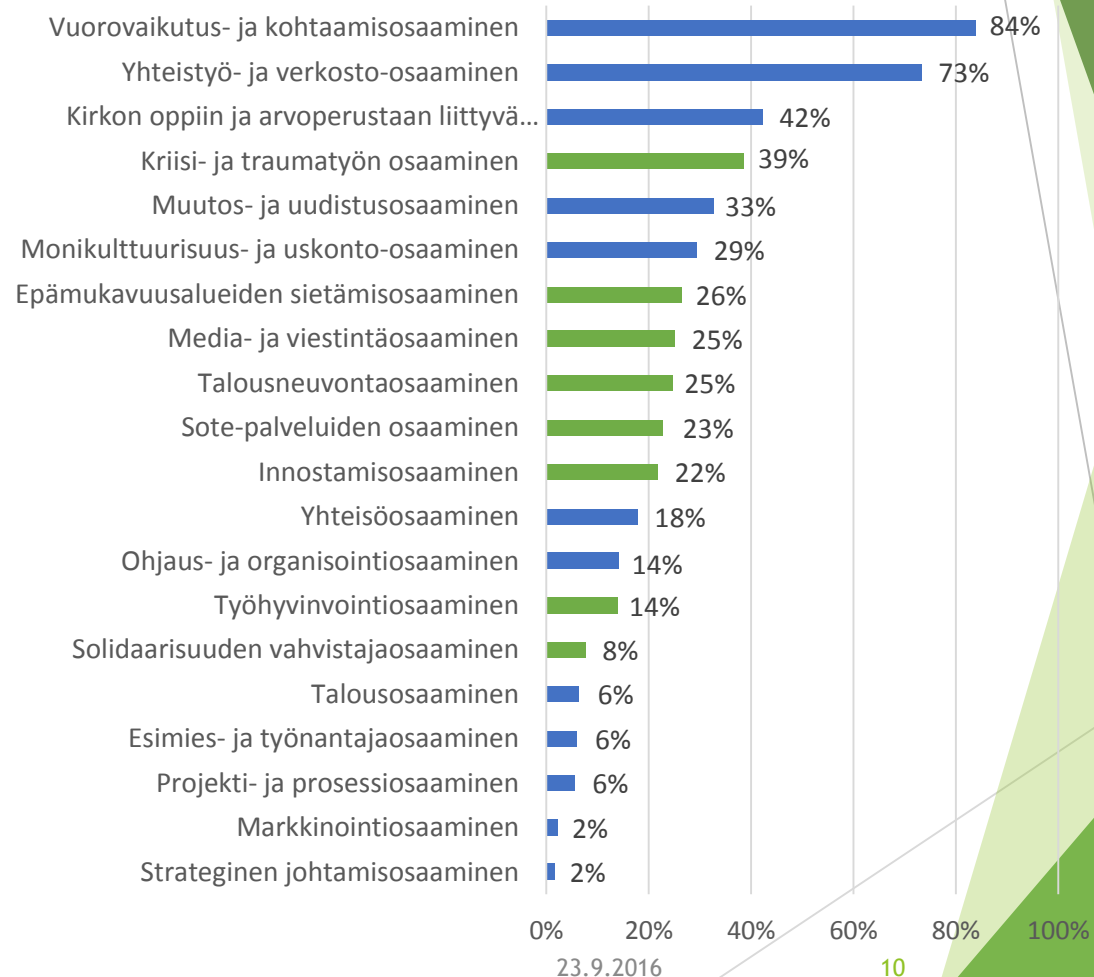
Taulukko 1. Diakoniatyöntekijöiden suosituksukset turvapaikanhakijoiden ja kantasuomalaisten rauhasan rinnakkaiselon varmistamiseksi.

Paikallistason toimenpiteet	Valtakunnan tason toimenpiteet
Turvapaikanhakijoille	
<ul style="list-style-type: none">• Tutustumista ja vuorovaikutusta kantasuomalaisten kanssa. Yhteistä tekemistä ja toimintaa.• Kieltenopetusta, mielekästä tekemistä, vapaaehtoistoimintaa.• Tietoa Suomesta, suomalaisuudesta ja lainsäädännöstä.• Kotouttamiskummeja ja ystävöimintää.	<ul style="list-style-type: none">• Nopeat oleskelulupapäätökset. Vastaanottokeskukset lähemmäs kantasuomalaisia.• Työtä ja vapaaehtoistyömahdollisuuksia turvapaikanhakijoille.
Kantasuomalaisille	
<ul style="list-style-type: none">• Tutustumista ja vuorovaikutusta turvapaikanhakijoiden kanssa. Yhteistä tekemistä ja toimintaa. Tietoa turvapaikanhakijoiden lähtömaiden tilanteesta ja kulttuurieroista.• Mahdollisuus vastaanottaa apua turvapaikanhakijoilta.	<ul style="list-style-type: none">• Medialta rehellistä, faktapohjaista ja läpinäkyvää tiedotusta.• Selkeä poliittinen tuki turvapaikanhakijoiden auttamiselle.• Työtä kantasuomalaisille.

- ▶ Ihmisarvon puolustaminen on seurakunnan työtä
- ▶ Paljon on tehtävissä paikallisesti
- ▶ Luottamus tiedon ja henkilökohtaisten kohtaamisten voimaan
- ▶ Toimenpiteitä eri areenoilla, verkostoyhteistyössä: vaikuttamista, tapahtumia, yksilöiden kohtaamisia, materiaaleja...
- ▶ Voisiko kohtaaminen olla avain myös polarisoituneen Suomen avaamiseen?

7A. Diakoniatyö edellyttää laajaa kirjjoa monenlaista osaamista s.66

- ▶ Kärjessä selkeä kaksikko:
 - ▶ vuorovaikutus & kohtaaminen
 - ▶ yhteistyö & verkosto
- ▶ Sen jälkeen 12 osaamisaluetta, joiden keskinäiset erot hyvin pieniä
- ▶ Tiedollisia / taidollisia, kuten kriisityö, monikulttuurisuus, viestintä, talousneuvonta, sote-palvelut
- ▶ Työotteellisia, kuten muutososaaminen, epämukavuusalueiden sieto, innostaminen

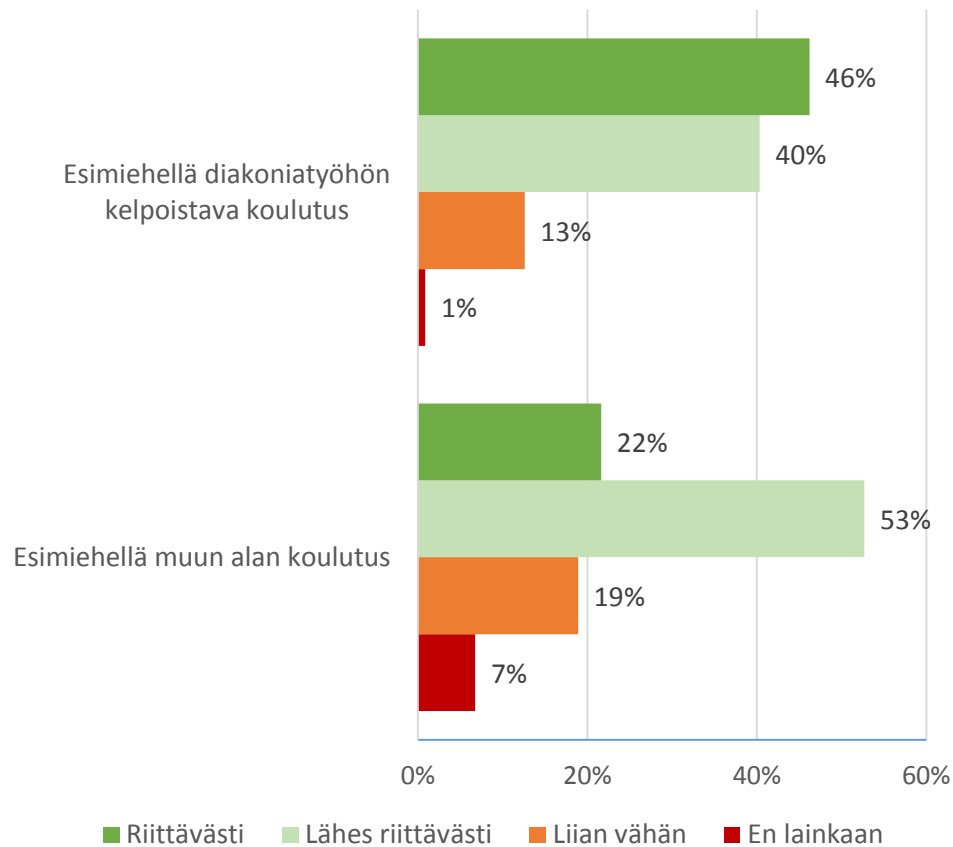

7B. Diakonian osaamistarpeita arvioidessa tulee kuunnella sisällön asiantuntijoita, s. 74

- ▶ Kirkon koulutuskeskus ja Kirkon työmarkkinalaitos ovat kartoittaneet tulevaisuuden osaamistarpeita
- ▶ Tulevaisuus näyttää olevan osittain katsojasta kiinni (pieni varaus myös kyselyteknisille eroille)
- ▶ Toki kaikki mainitut ovat tärkeitä, mutta kuinka tärkeitä? Kyse on mittakaavaeroista.
- ▶ Jos seurakuntatyö tai diakoniatyö ei ole sellaista, kuin ulkoapäin luulisi, voisiko ulkoapäin katsova tarkistaa, että näkee oikein?

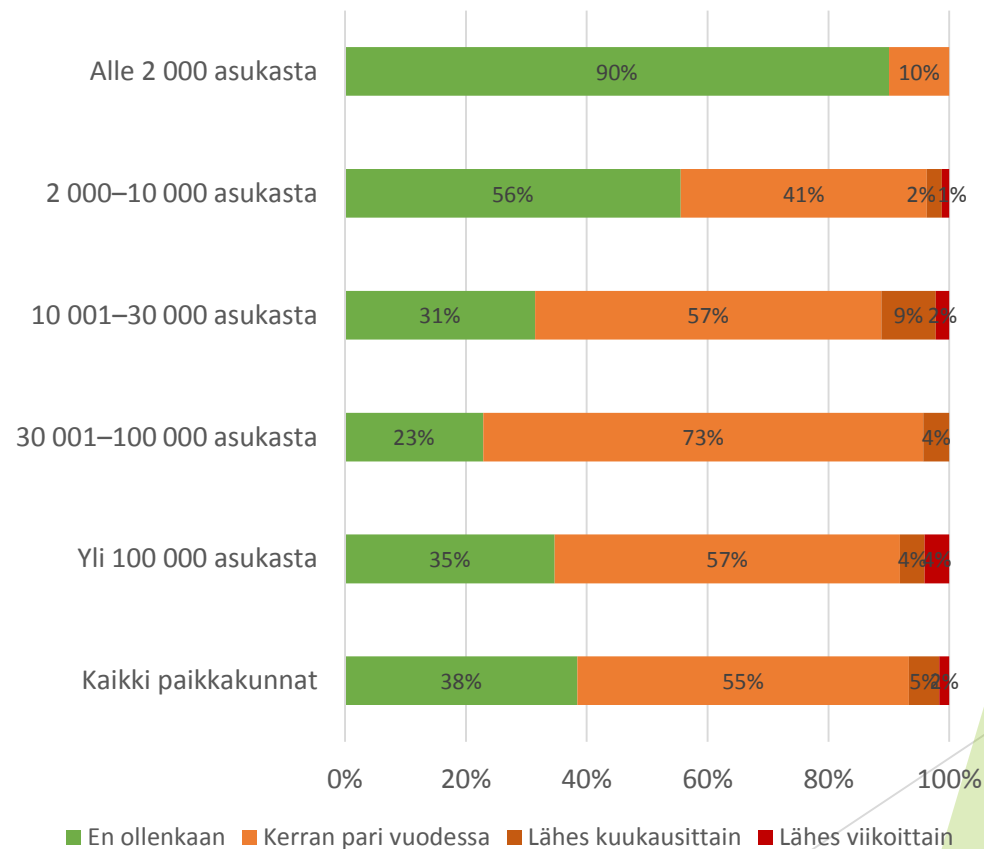
8. Oman alan lähiesimies on paras työn tukija s.81

- ▶ Esimiehen antama tuki työhön liittyvissä asioissa on keskeisin työalajohtajan tehtävistä (s.77)
- ▶ Esimies on tärkeä keskustelukumppani erityisesti koskien työn sisältöjä, priorisointeja ja painopisteitä
- ▶ Pienten paikkakuntien työntekijät muita huonommassa tilanteessa (s.80)
- ▶ Oman alan esimies onnistuu antamaan tarvittavan tuen työlle parhaiten
- ▶ Tehtävänkuvauskeskustelut useammin käyty oman alan esimiehen tiimeissä

9. Uhkatilanteisiin ei saa tottua, s.87

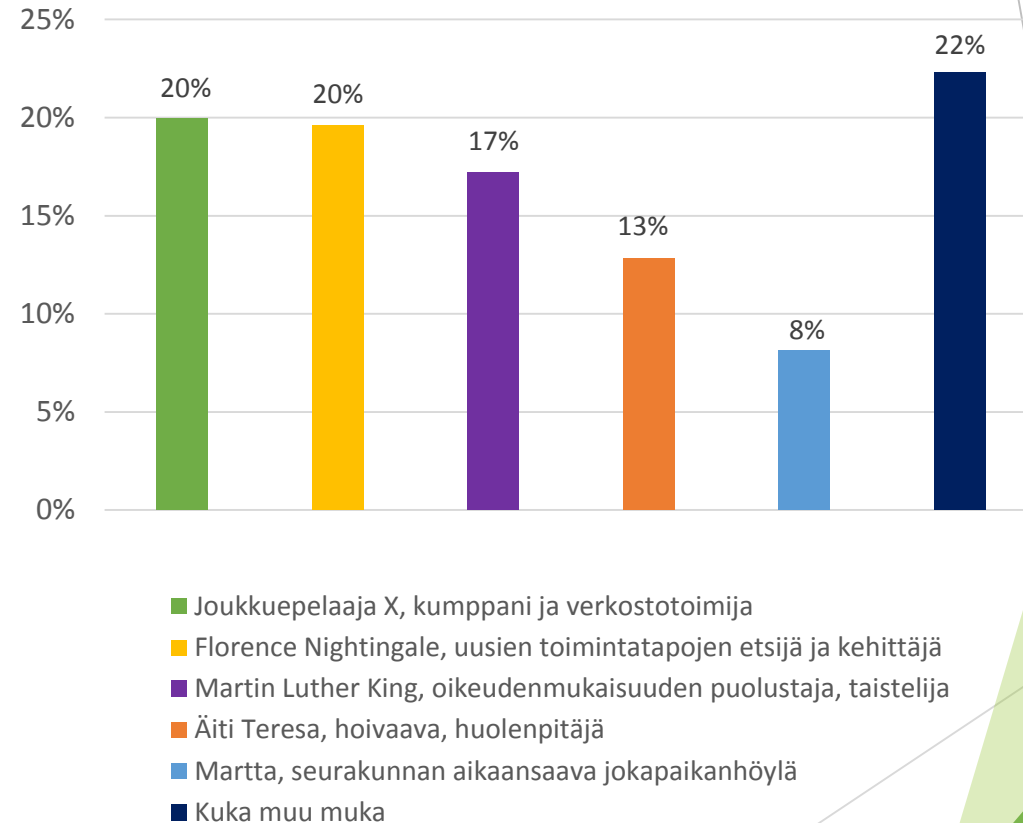
- ▶ Viime vuonna yli 60% diakoniatyöntekijöistä oli työtilanteessa, jossa henkilö käyttäytyi uhkaavasti tai aggressiivisesti
- ▶ 37 % diakoniatyöntekijöistä oli työtilanteessa, jossa henkilö käyttäytyi epäasiallisesti diakoniatyöntekijää kohtaan
- ▶ Väkivallan kohteeksi joutui aiempaa harvempi - onneksi
- ▶ Uhkatilanteet eivät kuulu diakoniatyöhön, niihin ei saa tottua.

10. Diakoniatyöntekijöiden esikuvat

s.61

- ▶ Mielikuva diakoniatyöstä saattaa vanheta tai kapeutua. Karitatiivinen diakonia on yksi tärkeä osa työtä, mutta ei ainoa tai edes vallitseva
- ▶ Diakoniatyöntekijöiden tavoitteena on olla verkostoituva oikeudenmukaisuutta puolustava joukkuepelaaja, joka rohkeasti kehittää uusia toimintamuotoja
- ▶ Vahva kristillinen identiteetti, osiossa ”Kuka muu muka” eniten mainintoja sai Jeesus.

Teesit 1

Diakoniabarometri 2016 mukaan:

1. Ylisukupolvinen ja kasautuva huono-osaisuus näkyy diakoniatyössä
2. Sosiaalijärjestelmämme ei saa edellyttää tervettä ja toimintakykyistä avun hakijaa
3. ”Uudet ideat” saattavat olla jo arkipäivää jopa oman yhteisön työtovereille
4. Osallisuuden yhteisö ja kohtaamisen kirkko edellyttävät toteutuakseen diakonista otetta
5. Tarvitaan monipuolista diakoniatietoa sekä taustoittavia tilastoanalyyssejä

Teesit 2

Diakoniabarometri 2016 mukaan:

6. Kohtaamisten järjestäminen on seurakunnan mahdollisuus muuttaa suomalaista elämää
7. Diakoniatyö edellyttää laajaa kirjoa monenlaista osaamista – diakonian osaamistarpeita arvioidessa tulee kuunnella sisällön asiantuntijoita eli diakoniatyöntekijöitä.
8. Oman alan lähiesimies on paras työn tukija
9. Uhkatilanteisiin ei saa tottua, ne eivät ole ”osa diakoniatyötä”.
10. Diakoniatyöntekijöiden nykyprofiili - tavoitteena on olla verkostoituva ja rohkeasti uusia toimintatapoja kehittävä oikeudenmukaisuuden puolustaja.

Kiitos!

Titi Gävert

titi.gavert@evl.fi

050 3264 789

Kirkon diakonia ja sielunhoito
Usko hyvän tekemiseen

@tgavert
@kirkondiakonia

@tgavert

